

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Johannes Ewalds samlede skrifter

Citation: Ewald, Johannes: "Johannes Ewalds samlede skrifter", i Ewald, Johannes: *Johannes Ewalds samlede skrifter*, Gyldendal, (1969), s. 342. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald04val-shoot-idm139761559696256/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Johannes Ewalds samlede skrifter

OTTENDE OPTRIN

MARIE, ORGON OG ARGANTES

MARIE

Herren skal strax komme hjem! — Jomfrue Pernille er dødelig syg

ORGON

O Himmell! — Hvad gjør jeg nu? — O min — O Leonore — Jeg vilde helst — Jeg tør ikke — Hvad skal jeg gjøre? — Ak, det er lige saa got først som sidst — Det er dog sikkerst, at jeg gaaer til Pernille

(Hoc gaer)

MARIE

(I det hun gaaer med Orgon)

Du arrige Troid! — Du skal ey slaae mig tiere! — Nu faaer han alting, at see med sine Øyne

ARGANTES

Haha! — Jeg har lugtet Luntent! — Argantes er ikke dum — Intet mindre, end tre Snushaner om Leonore — Orgon, den unge Hr. Leander, og Hr. Magister Træknub — Men dersom nogen af dem tænker, at han skal faae hende — Da kiender han mig ikke ret — Ikke saa meget af hende! — I det mindste ikke af hendes 30000 Rdlr. — Ja da var jeg klog, om jeg lod hende blive her — Ney! Ney! — Saasnart jeg kun har været hos — (Han bliver med et staaende, og føler i sine Lommer) Men Hillemand! — Jeg har glemt Nøglen til mit Brændeskab — Jeg maae ge-svint springe hjem, og see, om Agnete har været saa ugudelig, at kaage Thevand

(Han gaer.)

ENDE PAA DEN TREDIE HANDLING

FIERDE HANDLING

FØRSTE OPTRIN

HENRIK

Jeg har engang læst i en gammel Bog — At der i gamle Dage — var en gammel Philosoph, som var Kok, eller en gammel Kok, som var Philosoph — Denne Kokke Philosoph da befalte hans Herre

engang, da han skulde have Fremmede, at han skulde hente det beste, som var at faae paa Torvet, og saa hentede han lutter Tunger -- det var intet andet, end Tunger -- Tunger til den første Ret, 5 Tunger til den anden Ret, Tunger til den tredie Ret, kogte Tunger og røgede Tunger, Ox-Tunger, Lamm-Tunger, og Karpe Tunger -- Herren nu, som blev vred, ligesom andre Herrer, sprang op fra Bordet, tog et Fad med Tunger, og kastede ham i 10 Hovedet -- Slyngel, sagde han, kunde du intet andet faae, end Tunger? -- Nu, hvad Kokke-Philosophen havde at gjøre, saa -- tørte han sig af igjen -- og sankede Tungerne op, troer jeg -- og -- ja, nu kommer jeg derpaa -- Slyngel, sagde han Herre? -- Hvorfor er jeg en Slyngel? -- Hvorfor kaster Herren mig Tungerne i Hovedet? -- Har Herren ikke selv befalet mig, at jeg skulde hente det beste, som var at faae? -- Er ikke Tunger det beste? -- Beroer ikke al vor Lyksalighed paa Tunger? 20 -- Bliver ikke alt det Gode som skeer, udrettet ved Tunger? -- Nu hvad skulde Herren svare? -- Han blev stum, som en Fisk -- Han mærkede nok, at hans Kok var ham for klog -- Til sidst tog han i Buxe-Lommen -- Der, sagde han, har du to Rix- 25 orter for dit Ørefigen, men i Morgen skal du hente mig det allerverste du kan faae -- (Her kommer Lucie ind, og luter sig sagte bag ved paa Henrik, hvor hun bliver staaende, saa at han ikke sees hende) Atter Tunger -- Intet andet end Tunger -- Tunger og Tunger -- Atter ligesom før -- Slyngel, kunde du intet andet faae, end Tunger? -- Har ikke 30 Herren sagt, at jeg skulde hente det verste, som jeg kunde faae? -- Er der noget verre end Tunger? -- Kommer ikke al vor Ulykke fra Tunger? -- Bliver der noget Ont udrettet, uden ved Tunger? -- 35 Atter to Rixorter -- Hvad var nu det tilsammen? -- Det var min Troe en heel Rixdaler -- Men ligemeget -- Jeg syntes jeg vilde have sagt noget? -- Nu ja det er sandt -- Om Kokke-Philosophen, eller Philosophie-Kokken havde Ret, eller Uret, det veed

jeg ikke — Og hvad kommer det mig ved? — Men saa meget veed jeg, at om min Herre sagde til mig: Hør Henrik! — Gaae paa Torvet, og hent mig det beste, det lekkerste, det smukkeste, det kostbareste, som der er i heele Verden; saa vilde jeg hente ham et Fruentimmer; og naar han vilde sige: Gaac hen og hent mig det verste, det styggeste, det modbydeligste, som der er i heele Verden — saa vilde jeg ligesaa hente ham et Fruentimmer

ANDET OPTRIN 10

LUCIE OG HENRIK

LUCIE

(Hun giver ham et stærkt Slag paa Ryggen)

Hvad siger han, lille Henrik?

HENRIK 15

Hey!

(forhauset)

LUCIE

Jeg synes han sagde noget om Fruentimmer

HENRIK 20

Ikke et Ord — Det er ellers ikke artigt, at luure paa Folk, naar de staaer og snakker et Ord i Fortroelighed med sig selv

LUCIE

Han kan dog sakte sige mig det engang endnu — Det er for Tidsfordriv 25

Virkelig? HENRIK

Paa min Ære LUCIE 30

HENRIK

Saa, at jeg kan sige med Sikkerhed, hvad jeg vil?

LUCIE

O han er alt for høflig, til at sige noget, som jeg burde tugte ham for HENRIK 35

Thi det forstaaer sig dog, at hun er en af de gode Tunger LUCIE

Tienerinde! 40

HENRIK

Ifald jeg da af Vanvare, skulde slumpe til, at
bagtale nogle af hendes Systre en Smule, saa krads-
ser hun formodentlig ikke Øynene ud paa mig?

LUCIE

5 Nu — Lad det faae Ende!

HENRIK

Vov da din Huud for Sandhedens Skyld, Hen-
rik! — Men jeg vil dog staae nogle Skrit nærmere
10 Døren, af sine Aarsager — Saa — vil hun nu give
Agt? — Jomfrue Leonore

LUCIE

Hvad vil han med min Jomfrue?

HENRIK

15 Det var heller ikke endnu det — Endskiønt naar
— Men det var at begynde, hvor jeg skulde holde
op — Hør nu! — Jomfrue Pernille

LUCIE

Lad det blive til noget!

HENRIK

20 Det var heller ikke det

LUCIE

Nu?

HENRIK

25 Dersom hun forvilder mig, kan jeg ikke tale et
Ord meer — Jeg vil være en Hund, om det ikke
og er lettere, at tale for ti Borgemestere, end for
en lille Taske, man har forgabet sig i — Men nu
veed jeg det — Hør nu! — Det er da saa meget, at
30 naar Fruentimmer ere gode, saa ere de Engle —
meget, meget deyligere, rarere, prægtigere, bedre,
fuldkomnere, større, end vi stakkels Mandfolk kan
blive med al vor Kunst, og alt vort Pralerie

LUCIE

35 Er der nogen, som tvivler derpaa?

HENRIK

Men, naar de igjen ere onde, saa ere de — saa

ere de — de ere langt, langt fuldkommere, end vi,
baade i det ene og i det andet

LUCIE

Hvor har han dog faaet al den Klogskab fra?

HENRIK

Har jeg ikke reyst paa Studeereriet, med min
Herre? — Men pas nu paa! — Nu skal jeg give hen-
de en Lignelse — Er hun ikke et lille allerkæreste,
ungt, velskabt, deyligt Fruentimmer, Lucie?

LUCIE

Hum! — Synes han dog?

HENRIK

Og er ikke jeg et allerkæreste, smukt, velskabt
Mandfolk?

LUCIE

Et deyligt

HENRIK

Men hun er dog noget deyligere end jeg

LUCIE

Hum! — Noget?

HENRIK

Ja hum, hum! — (Han nær sig i et Løms-Speyl) Det er dog
heller ikke saa farlig meget — Men det kommer
ikke derpaa an — Hun er da deyligere, end jeg —
Men nu bliver vi begge gamle, eller begge heslige
— Hvad gielder det da, at hun bliver hesligere,
end jeg? — Saalædes er det i alle Ting — Troe mig
Lucie! — Henrik har Erfarenhed — Et Fruentim-
mer, som har Forstand, kan, uden at have stude-
ret længe dertil, dreve Mandfolkene, efter sit Vel-
behag; hun kan bestyre hundrede Ting paa en-
gang; hun kan regiere — O! et heelt Land, og heele
Verden, om det skal gielde — Derimod kiender
jeg Mandfolk, som heller ingen Fæ-Hoveder ere,
og som har studeret sig krumme og skilæve, i 30
Aar, og dog neppe kan bestyre der eget Huus —
Men er et Fruentimmer paa den anden Side listigt
og falskt, saa er hun, med hendes Tilladelse, Jom-

frue Lucie, listigere og falskere, end en Slange; og er hun enfoldig, saa er hun enfoldigere, end en Gaas — Vi Mandfolk stige ikke saa høyt, men vi falde heller ikke saa dybt

⁵ LUCIE

En herlig Forklaring!

HENRIK

Endnu meer! — Et Mandfolk er godhiertigt -- Han seer en syg Stakkel, giver ham en Almisse, og gaaer sin Vey -- oftest glemmer han ham -- Et medlidende Fruentimmer derimod, bekymrer sig om de mindste Omstændigheder, om hver en Ting, som kan fattes ham -- Hun sørger for, om den Doktor, som han bruger, og er en duelig, og forsigtig Mand -- om han ligger got -- om hans Kammer er varmt -- Hun besøger ham -- Hun gjør sig en Fornøjelse af at pusle for ham -- Hun koger Supper, hun rører Pulvere, hun tæller Draaber til ham; og hun slipper ham ikke, førend han enten

²⁰ er frisk eller begravet

LUCIE

Han er jo ret veltalende paa vort Beste, Henrik

HENRIK

Men hør nu! — Et Mandfolk er vreedagtigt -- Han slaaer mig paa Øret, og lader mig løbe -- Et arrigt Fruentimmer derimod -- Et arrigt Fruentimmer, Lucie -- Hun klender jo Pernille

LUCIE

Men, hvad vil han nu sige, med alt det?

³⁰ HENRIK

Jeg vil sige, jeg vil sige, at ligesom Tunger ere Tunger, og Fruentimmer ere Fruentimmer, saaledes er det soleklart

LUCIE

³⁵ At han skal tæmme sin Tunge, naar han taler om Fruentimmer

HENRIK

Har hun lært, at gjøre Slutninger af Magisteren?

— Saa flyder heraf — siger jeg — at — endskiønt jeg vel troer — og altid tilstaaer — og i Nødsfald bander paa — saa dog, da det paa den anden Side kan være mueligt — da man ikke kan skue Hunden paa Haarene — da Got kan synes Ont, og Ont kan synes Got — saa flyder deraf — at jeg ikke veed, om jeg gifter mig

LUCIE

Hvad bekymrer jeg mig derom?

HENRIK

Helst, da Jomfrue Leonore selv, hun, som jeg holdt for et ret Klenodie, blant alle af sit Køn

LUCIE

Nu da, min Jomfrue?

HENRIK

Ja — det maae ud! — Det maae koste hvad det vil — Jeg brister ellers — Og det er dog derfor, at jeg har sat min Hierne og min Lunge i al denne Bekostning — Jeg er grædefærdig, hver Gang jeg tænker paa min stakkels Herre — En Steen maatte ynkes over at see ham — Ney saa listig, saa falsk, saa hykkelsk, saa forrædisk, som Jomfrue Leonore kunde dog intet Mandfolk være! — *(Lucie slaaer ham paa Øret)* Mange Tak! — Tænkte jeg ikke nok, hvad Løn jeg vilde faae for min Oprigtighed?

LUCIE

Hans Herre er ikke den mindste Finger værd af min Jomfrue — Han et dydigt og artigt Fruentimmer! — Han! — som omgaaes hende saaledes!

HENRIK

Ja hun maae nu sige hvad hun vil, saa lader det dog heller ikke smukt, at snakke for en, og at holde af en anden

LUCIE

En anden? — Efter de Ord, som faldt forhen imellem dem, og den Adfærd, hans Herre derpaa lod see, skal det vel være Hr. Orgon

HENRIK

Just ham — Troe mig, vi har de klareste Beviis herom!

LUCIE

5 De klareste Beviis! — Det skal jeg fortælle min Jomfrue — Det bliver best, at de selv komme til Ords sammen, saa vil hcele Sagen snart oplyses —

(Hun gaar.)

HENRIK

10 Ja oplyses — Gjør Jomfrue Leonore det ved min Herre, saa er det langt rimeligere, at Lucie kan gjøre det ved mig — Og kan Lucie gjøre det ved mig, førend vi faae hinanden — Hvad kan hun ikke da gjøre siden? — Hu min Pande! — Ney Henrik, 15 betænk dig vel, førend du gjør noget, som du ikke kan gjøre om, naar det fortryder dig! — Men skal jeg af en blot Frygt, som maaskee er ubillig, maaskee taabelig, berøve mig selv dette Livs største Lyksalighed — Den søde Fornøycelse, at bliive kaldt 20 Papa? — Skal jeg lade Henrikkernes Stamme døe ud? — og blive en Pebersvend?

TREDIE OPTRIN

LEANDER OG HENRIK

LEANDER

25 Henrik!

HENRIK

Herre!

LEANDER

Blæk! — Pen! — Papir! — Skriverbord! — Ney 30 Leonore, dersom du troer det, saa gjør du mig Uret — Ha! — Før briste dette Hjerte, førend det agter min Lyksalighed høyere, end din! — Du elsker ham — Han fortjener dig — det er en ædel, en retskaffen Mand, og nu, han snart vil faae afkastet sit haanlige Aag — (til Henrik) Det Portrait, 35 Huusholdersken viiste dig, er dog virkelig Leonores? — Du har dog ikke taget Fey!

HENRIK

Jeg har jo sagt Herren, at det var det samme,

som Jomfrue Leonore engang lod ham see, og som han fandt saa ligt — Et lildet Oval-Portrait, malet paa Elfenbeen, af Høyer

LEANDER

Ha! — Det er ait for klart! — Jeg kiender min 5
Oncle — Han kan aldrig have taget det selv — Hun
maa nødvendig have givet ham det — Og desfor-
uden begges øyensynlige Forvirring — Aha! Gru-
somme, alt for grusomme Forestilling! — Jeg skal
miste min Leonore — og en anden — Men det er 10
afgjort — ævig, ævig er det besluttet over mig —
min Dom er afsagt af Himmelen og af Leonore —
og jeg — Ha! om den og kunde forandres, saa skal
dog min Fortvivlelse giøre den uryggelig — Ha!
jeg maatte gaae fra Viddet — Er du færdig, Henrik? 15

HENRIK

Alting er i Orden

LEANDER

Velan! — Hun skal da faae at see, om — (Han sø-
ter sig ned at skrive, og repeterer af og til noget af det, han har skrevet — Iald- 20
lertid seer Henrik medlidende paa ham, sukker halv søgte for sig selv, ryster
Hovedet og sukker) fortvivlet Hierte — saa lykkelig i —
(til Henrik) Stakkels Henrik, hvem staaer du, og sukker
over? (bliver ved at skrive) — at de elsker ham — deres
ulyksaligste Leander — 25

(Han tager Blækhornet)

HENRIK

(springer til og holder ham paa Armen)

Hey! — Det er jo Blækhornet, Herre. See der er
Sandbøssen 30

LEANDER

(i det han strøer Sand paa Brevet og falder det sammen)

Saa! — nu er det ude — o Himmel! — ude for
ævig! — Gaae til hende med Brevet, Henrik! —
(han staaer op) — og dersom hun skulde spørge dig — 35
hvorledes jeg er tilmode — saa skal du kun sige —
at jeg er ganske — ganske roelig

HENRIK

(i det han tager imod Brevet)

Ja det kan hun nok see selv — Men Herre, Brevet 40
har jo ingen Paaskrift, ey heller er det forsejlet

LEANDER

Det er sandt — Giv hid!

(Han tager Brevet tilbage)

HENRIK

5 Men var det ikke got, at Herren læste det igien-
nem først? — Hans Tanker ere saa adspredte —
(for sig og lænde) — hvem veed om jeg ikke ogsaa kom
til at staae i Brevet

LEANDER

10 Nu da! *(han læser)*

»Grusomme Leonore!

»Det er af et oprigtigt fortvivlet Hierte, at jeg in-
derlig glædes over deres nye Lyksalighed — Jeg
»holder det virkelig for en Lyksalighed i al min
»Ulyksalighed, at de har været saa lykkelig i, saa
»lykkelig i, at vælge deres nye Mand — Han be-
»siddes, foruden Retsindighed, og en ædel Charac-
»teer, den store Fortieneste, at de elsker ham —
»Deyligste, ævig elskte Troeløse, had mig kun,
20 »men glem ikke den, som snart, snart glemmer
»den Lyksalighed, som han engang har nydt hos
»Deres

»ulyksaligste Leander!»

Hvorledes har jeg kundet skrive dette forvirrede
25 Tøy! — Ah! Jeg har ingen Samling, og veed cy selv,
hvad jeg gjør, eller ikke gør — Jeg kommer til at
skrive Brevet om igjen

(Han sætter sig, og begynder at skrive)

HENRIK

30 Der er min Troe, Magisteren

FIERDE OPTRIN

MAGISTER TRÆKNUB, LEANDER OG HENRIK

TRÆKNUB

(med et Papir i Hænden)

25 Jeg kommer, min Mecoenas — O et præsidium
& dulce decus meum!

LEANDER

Jeg har at bestille, Hr. Magister — forlad mig

TRÆKNUB

Jeg vil kun være kort — (Leander stæver fortrydelig op, og falder i dybe Tanker) — De see her en Chria Aphthoniana, som jeg har elaboreret, efter at jeg var her sidst — horæ opus est — Jeg har i den, efter det behø-
rige Exordium og Captatio Benevolentiae, med Ar-
gumenter grundig demonstreret, med Exempler ty-
dellig illustreret, og med authentique Vidnesbyrd
overflødig confirmert, at enhver lærd Mand bur-
de gifte sig; og deraf har jeg mascule concludert,
som de selv seer, at jeg Magister Træknub bør
gifte mig, & quidem, om det kan lade sig giøre,
med den Gudinde, som jeg tilbeder her i Huset —
Jeg har dediceret min Chrie til Jomfruen — Men
da hun endnu skal være noget upasselig, og jeg
følgelig ikke kan have den Lykke, at levere den
selv, saa er det min ydmygste Begjæring, oro ro-
goqve, at de min Mecoenas vil levere den paa be-
hørig Steder; og tillige recommendere min Per-
son, saavel som min bekiendte Lærdom paa det
beste — Et eris mihi magnus Apollo! — Dixi

LEANDER

(I det han tager imod Papiret)

Jaja — Jeg skal levere det til Græven, saasnart
jeg gjør ham min Opvartning

TRÆKNUB

Proh Deos! — Jomfruen er dog vel aldrig blevet
Græve?

LEANDER

Er det ikke et Rectorat, som de søger om?

TRÆKNUB

Et Rectorat? — me miserum! — Jeg seer, at jeg
har spildt min Olie og mit Arbeyde — Jomfrue
Leonore, den guddommelige Leonore er det ene-
ste Rectorat, hvortil jeg ønskede at promoveres

LEANDER

(giver med en foragtelig Mine Papiret tilbage, som falder paa Gulvet, da
Træknub ikke strax tager derimod. Træknub tager det hæstig op igjen)

Leonore? — De? — En offentlig Foragtere af
Ægttestanden? — De Leonore?

TRÆKNUB

Per Jouem, dersom jeg ikke var Magister Philo-
sophiæ, eller dersom jeg stod paa mit Katheder,
saa blev jeg vred — Saaledes at behandle en Chria
5 Aphthonianal — Men Hr. Orontes vil skønne bedre
derpaa! — og hvorledes det gaaer, saa skal jeg dog
ikke kunde bebreyde mig, at jeg ey har bevæget
enhver Steen, for at naae mit Forsæt -- Ney — de,
som troer, at jeg lader mig skremme saa let, de
10 klende ikke Magister Træknu

(Han gaar.)

LEANDER

Men sec mig dog engang til den Dumdristige! —
Han denne smudsige Pedant, han Leonore! — Er
15 det ikke, som om alle muelige Peber-Svende paa
engang har faaet det Indfald at gifte sig? — blot
for at gjøre mig ulykkelig — fortvivlet? — (Han vil sette
sig til Skrive-Bordet, men bliver i det samme Argantes vaer) hvad? —
Argantes ogsaa? — Ret nu taber jeg Taalmodig-
20 heden

FEMTE OPTRIN

ARGANTES, LEANDER OG HENRIK

LEANDER

Hvordan? -- De her? — Jeg meente, at de var
25 for længe siden gaaet bort

ARGANTES

Jeg har just nu havt en alvorlig Samtale, med
deres Hr. Oncle og Araminte, og sagt dem reent
ud, at jeg gierne ønskede, at de vilde udlevere mig
30 mit Sydskendebarn med det Gode — heller i Aften,
end i Morgen

LEANDER

Saaledes! — Og hvad Svar gav de dem derpaa?

ARGANTES

35 De søgte allehaande Udflugter — Jeg skulde kun
bie, til man tilfulde var underrettet om Sammen-
hængt, med de hende testamenterede 30000 Rdlr.
saa skulde denne Sag vel finde sig — de vilde gjøre

mig saadanne Forslag, som jeg ganske vist skulde
være fornøjet med — Men jeg lader mig saamen
ikke føre omkring ved Næsen, ney saamen gjør
jeg ikke — Thi jeg kan saa sandelig ikke længere
taale med en god Samvittighed, at hun er her i
Huset, imellem saa mange Snuus-Haner, og siden
Leonore endelig skal giftes, saa handler jeg saa-
men christeligere, om jeg for hendes salig Moders
Skyld tager hende selv, end om jeg lader hende
forføre og fordærve her

LEANDER

(Hav søgte)

Kieltring!

ARGANTES

Kieltring! — Jeg? — Meget vel! — Min unge Her-
re, meget vel! — Det Skiids-Ord var got til Huus-
holdningen i disse dyre Tider; jeg vilde ikke have
undværet det for fem Rixdaler — Et Ørefigen har
engang indbragt mig tyve, foruden Processens Om-
kostninger — deres Tienere! — De skal snart faae
Nyt at vide fra mig, baade de og deres Oncle, ja
de skal saamen

(Han gaar.)

LEANDER

Jeg kunde have Lyst til at prygle min Harm ud
paa den Karl, for et Par hundrede Rixdaler — Men
det var Synd at gjøre ham den Fornøjelse — Han
blive hendes Mand! — Ney Leonore, saalænge jeg
har en varm Blods-Draabe, skal ingen tvinges dig
paa, som ey fortæner dig — ingen, som du ikke
elsker. Endskiønt du forkaster, hader, foragter
mig; saa skal dog din Lyksalighed, dit mindste
Ønske ævig, ævig være mig kostbarre, end mit
Liv — Jeg skal af yderste Magt forsvare din Or-
gons, din lykkelige Orgons Rettigheder — din Or-
gons Rettigheder! — O Himmel, hvilket Ord! —
Men hun elsker ham, og det er nok — O Leander!
Leander! — Hvorfor er dog din Lyksalighed for-
svundet, som Dug for Solen? —

(Han sætter sig, og begynder at skrive igjen)

40

HENRIK

Der kommer Hr. Orgon, Herre

LEANDER

Himmel! -- Min Farbroder? --

5 (Man springer op, og stikker Brevet i Lommen. Henrik gaar.)

SIETTE OPTRIN

ORGON OG LEANDER

ORGON

Omfavn mig min Broer-Søn! -- Jeg er det lykkeligste Menneske

LEANDER

(forværret og med sammenslagne Hænder)

Retfærdige Himmel! -- Det er forbi!

ORGON

15 Hvad siger du? -- Hvad fattes dig?

LEANDER

O min Oncle! -- her -- det grusomeste Sting her i den venstre Side -- Jeg kan ikke holde det længere ud

ORGON

Du forskrækker mig -- du maae ikke være saa utaalmodig -- lad dig aarelade, saa gaer det vel over -- Men jeg maae dog sige dig, hvori min Lykke bestaaer -- Thi jeg veed, at du vil tage Deel deri

25 -- Jeg har ved en Hændelse, som jeg kan fortælle dig siden, truffet Pernille i den allerskammeligste Utroeskab, og Uhyret er i dette Øyeblik ikke meer i mit Huus

LEANDER

30 (omfavner Orgon med Heflighed)

Ak! -- min allerkjæreste Oncle! -- Thi Lykke, til Lykke, af det oprigtigste Hierte! -- Hvor længe har jeg ønsket; hvor længe har jeg haabet denne Forandring!

ORGON

35 Tag din Side i Agt -- dit Sting! -- Ja, for længe siden burde jeg have skilt mig ved hende, forandret den uordentlige Levemaade, som en uheldig Vane holdt mig bunden til, og indladt mig i et lov-

ligt Ægteskab — dit redelige Hierte, og din Kiærlighed til mig, bragte dig saa ofte, til at give mig dette Raad — dine Grunde for Ægtestanden vare gode, og jeg tilstaaer det til min Skam, at jeg bestreed dem kun, fordi jeg den Gang vilde bestride dem — Ja min Ven, din Farbroder bør ikke undsee sig, ved at tilstaae sine Feyl, siden han ikke har undseet sig, ved at begaae dem — Jeg var forblindet, uden, at vilde lade mig oplyse — du kiender Leonores Dyder — de har gjort et stærkt Indtryk i mit Hierte — Og alligevel har jeg saa længe kun-

det — du sukker? LEANDER

Mit Sting, Oncle! ORGON

Nu da jeg saa lykkelig har afkastet et Aag, som jeg maac blues ved, nu er intet, som holder mig tilbage, fra at tilbyde dette elskværdige Fruentimmer min Haand

LEANDER

Ak! min Side, min Side!

ORGON

Du maac virkelig lade dig aarelade — Vel kunde en billig Undseelse holde mig tilbage; men hun er vist nok uvidende, om det, jeg maac bebreyde mig selv — Jeg har desuden meget, hvoraf jeg tør smigre mig med den Tanke, at hun ikke er mig ugunstig — Kort, min Slutning er fattet, og jeg er forsikkret om, at du ganske vil bifalde den

LEANDER

(tvungent)

Leonore fortjener — virkelig — deres Haand — min kiære Oncle! — Jeg ønsker — dem begge — Lykke dertil

ORGON

Udsøg dig og en yndig Ægtefælle, kiære Leander! — og vogt dig for, at ble længe dermed! — Du seer, jeg giver dig dit eget Raad tilbage. Erfarenhed har lært mig, at kiende de Klipper, som den ledige Stand, saa ofte støder paa — At henleve sin beste Tid ugift, er at udsette sig den Fare, tilsidst at blive,

enten en gammel Skierlevner eller en gammel
Qvinde Nar

(Han gaar)

LEANDER

(haater sig saa Stolen)

3 Han har meget, siger han, hvoraf han slutter,
at hun ikke er ham ugunstig — O veed jeg ikke
desuden, at hun bærer Godhed for ham? — Ha!
Troeløse! Troeløse! — Aldrig kan jeg bære den
10 Smerte, at være Vidne til deres Forbindelse — Jeg
vil uden Forhaling reyse bort — langt bort — uden
at tale med hende først — uden at see hende — Ja!
— Det er ædelt gjort af mig, at jeg unddrager mig
hendes Syn, for ikke at foruroelige hende, ikke at
15 være en Mand til Hinder, som elsker mig, og som
fortiener hendes Haand — O Himmel, der er hun!

SYVENDE OPTRIN

LEONORE OG LEANDER

LEONORE

(alvorlig)

20 Hvad i al Verden, vil de, at man skal tænke om
dem, Leander? — Man er saa temmelig vant til
deres fremfusende Hidsighed; men i Dag er de
ganske forunderlig — Deres Tante er ganske ilde
25 tilfreds med dem — Hun vil, at jeg for min Skyld,
for deres egen Skyld, alvorlig skal irettesette dem,
og tage al den ædle Stolthed til Hielp, som er vort
Kløn saa anstændig og undertiden saa uundværlig
— Jeg burde og gjøre, som hun siger; men jeg vil
30 kun spørge dem, hvad det er for en Mistanke, Lu-
cie fortæller mig, og jeg selv mærkede før, at de
har fattet, om Orgon og mig?

LEANDER

(spødnk, og med en tvungen Koldsindighed)

35 En taabelig, latterlig Indbildning, som ikke er
værd at tale om, min smukke Jomfrue — Min Far-
broder har kun besluttet, at tilbyde dem sin Haand

Mig sin Haand? LEONORE

LEANDER

(I samme Tone)

Og det paa ingen anden Grund, end at han veed,
siger han, at de ikke er ham ugunstig

LEONORE

Det siger han, at vide?

LEANDER

(endnu koldseindigt)

Saa har han just nu udladt sig mod mig — dog
var han for beskeden til at melde noget, om deres
Portrait; som han har faaet af dem; det samme,
som jeg for nogle Uger rosende saa meget, men ikke
fik og ikke engang turde bede om

LEONORE

(noget forvirret)

Det er sandt — han har faaet dette Portrait —
men

LEANDER

(meget heftig)

Han har faaet det! — Han har faaet det! — Det
kan de sige mig, uden at undsee sig derfor! — Troe-
løse! Ubarmhertige!

Men hør dog!

LEONORE

LEANDER

Jeg hører ingen Ting — Jeg er mig ikke selv mæg-
tig — I Morgen tilig reyser jeg herfra, og kommer
aldrig meer for deres Øyne — Farvel! — Lev lyk-
kelig med en anden, eftersom de kan det! —

(Han gaar hastig bort)

LEONORE

Leander! Leander! — Han er borte — Hvilket
heftigt og uregierligt Menneske! — Dog, jeg maae
heller beklage ham, end blive vred paa ham —
Hans Farbroder har sagt til ham, at han vil tilbyde
mig sin Haand, og at han troer sig vis derpaa, at
jeg ikke er ham ugunstig — Jeg kom og ikke til at
sige ham Sammenhængen med Portraitet, at hans
Oncle har formaet Araminte, at give ham det,
mig uafvidende, for at lade gjøre en Kopie deraf —

(Efter nogen Tausched) — Jeg maae nødvendig endnu i Aften have en Samtale med Hr. Orgon, han elsker sin Broder-Søn, og hans moedne Alder gjør ham sagtmodig; saa jeg kan haabe, at bringe ham med
5 fornuftige Forestillinger, til mit Maal

ENDE PAA DEN FIERDE HANDLING

FEMTE HANDLING

FØRSTE OPTRIN

ORGON

10 Jeg skal da nu have en Samtale med Leonore — Hvad mon hun ville? — Uden Tvivl betroe mig sin Frygt, for hendes Fetters Paastand, at hun skal forlade dette Huus, og flytte hen til ham — Ah! var det saa, da fik jeg derved den ønskeligste Ley-
15 lighed, at aabne mit Hierte for hende — Ja, det maae jeg ikke længere opsætte — Men hvorfor zitter jeg? — Jeg — en Mand — er bange for at tale til et ungt og uerfaret Fruentimmer! O Last! O Bevidsthed om Ont! Hvor dybt, hvor dybt ned-
20 trykker du Mennesket! — Thi jeg indseer det nu, alt for sildig indseer jeg det, at min Egensindighed var Uorden, og den Uorden Last — og førend jeg indsaac, eller tilstod det, ha! Hvor stærkt maatte jeg ikke allerede føle det, hver Gang jeg nærmede
25 mig til den Uskyldige, den dydige Leonore! — Uden at kunde staae imod, slog jeg forvirret Øynene ned, saa tit hun saac alvorlig paa mig — Jeg vilde tale, og Ordet døde paa mine Læber — End- og hendes himmelske Venlighed kunde neppe op-
30 live mit Mod — Ak! tænkte jeg, dersom hun vidste — dersom hun maaskee veed — eller, om hun faaer at vide — Men nu, da denne Frygt forøges, ved den Opsigt, som Pernilles pludselige Afskeed har gjort blant Tieneste-Folkene her i Huset — da
35 jeg skal aabenbare Leonore min Kiærlighed, nu mærker jeg først ret, hvilken elendig Person Skiørløvneren forestiller hos den kydske og dydige